

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указом Његовог Величанства Краља Петра I. на предлог Министра унутрашњих дела, а на основу чл. 34. закона о пословном реду у Државном Савету, одобрено је решење Државног Савета од 8. маја 1910. године Бр. 5536, донесено на основу чл. 144. тач. 9. Устава, које гласи:

„да се Петар Шиндлер, железнички радник из Ниша, родом из Енса у Аустро-Угарској и поданик аустријски, по својој молби прими у српско поданство, заједно са својом женом Маријом и малолетним сином Анастасом, изузетно од §. 44. грађанског закона, пошто је поднео уредан отпуст из својег досадашњег поданства“.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 14. маја 1910. год. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а на основу члана 34. закона о пословном реду у Државном Савету, одобрено је решење Државног Савета од 8. маја 1910. године Бр. 5528, донесено на основу члана 144. тачке 9. Устава, које гласи:

„да се Ламберт Цимерман, бравар из Ниша, родом из Битовца у Шлезији и поданик аустријски, по својој молби прими у српско поданство заједно са својом женом Анном и малолетним кћерима: Катарином, Олгом, Емилијом, Јеленом и Маријом, изузетно од §. 44. грађанског закона, пошто је поднео уредан отпуст из својег досадашњег поданства.“

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 14. маја 1910. год. у Београду.

КРЕТАЊЕ КРИМИНАЛИТЕТА у месецу априлу 1910. год.

Према званичним извештајима окружних начелстава и Управе града Београда, у току месеца априла ове године извршено је у Србији:

1. Убистава	39
2. Детоубистава	5
3. Нехотичних убистава	2
4. Покушаја убистава	29
5. Разбојништва	8
6. Силовања	6
7. Тешких телесних повреда	20
8. Паљевина	34
9. Опасних крађа	140
10. Злонамерних поништаја туђих ствари	17 ¹⁾

Од изложених дела пронађено је:

Убистава	34	или	87.1%
Детоубистава	4	»	80 %
Нехотичних убистава	2	»	100 %
Покушаја убистава	29	»	100 %
Разбојништва	8	»	100 %
Силовања	6	»	100 %
Тешких телесн. повреда	20	»	100 %
Паљевина	4	»	13.3%
Опасних крађа	53	»	60.9%
Злонамерних поништаја туђих ствари	0	»	0 %

Највећи број убистава извршен је помоћу *ватреног оружја* (24), затим помоћу *тупог оруђа* (10), и помоћу *оштрог* (5).

Узроци њиховом извршењу леже: у *међусобној свађи* за 21 случај, у *душевном растројству* за 3, у *вршењу званичне дужности* за 3, у *домаћој распри* за 2, и по 1 случај: у *користољубљу*, *љубомори*, *одбрани имовине*, и *одбрани части*. За 6 случајева узроци су непознати.

Посматрана према местима у којима су извршена, изложена убистава јављају се: у срезу *јабланичком* 5 (3 непронађена), у срезу *прокупачком* 3, у срезу *колубарском* округа ваљевског 2, у срезу *крагујевачком* 2, у срезу *моравском* округа пожаревачког 2, у срезу *зајечарском* 2, у срезу *бољевачком* 2 (1 непронађен) и по 1 у срезовима: *врачарском*, *космајском*,

¹⁾ У априлу месецу пр. год. дела ових било је:

1. Убистава	43
2. Детоубистава	7
3. Нехотичних убистава	3
4. Покушаја убистава	31
5. Разбојништва	12
6. Силовања	1
7. Тешких телесних повреда	18
8. Паљевина	51
9. Опасних крађа	194
10. Злонамерних поништаја туђих ствари	20

посавском округа београдског, тамнавском, лесковачком, лепеничком, јасеничком округа крагујевачког, гружанском, трстеничком (непронађено), ражањском, копаоничком, расинском, левачком, беличком, деспотовачком, параћинском, алексиначком, поцерском, љубињском, копаоничком, и пожешком.

Детоубиства су извршена по 1 у срезовима: *колубарском* округа ваљевског, *пољаничком* (непронађено), *жупском*, *алексиначком* и *јасеничком* округа *смедеревског*.

Нехотична убиства извршена су по 1 у срезу *беличком* и *вароши Крагујевцу*.

Покушаји убистава извршени су: у срезу *масуричком* 4, у срезу *звизком* 2, у срезу *добричком* 2, у срезу *косаничком* 2, у срезу *драгачевском* 2, и по 1 у срезовима: *тамнавском*, *крагујевачком*, *расинском*, *левачком*, *параћинском*, *бањском*, *посаво-тамнавском*, *моравском* округа *пожаревачког*, *млавском*, *хомољском*, *таковском*, *орашком*, *тимочком*, *прокупачком*, и у *варошима*: *Београду*, *Враћи* и *Прокупљу*.

Разбојништва су извршена: у Београду 2 и по 1 у срезовима: *грожанском*, *ваљевском*, *јасеничком* округа *крагујевачког*, *мачванском*, *млавском* и *хомољском*.

Силовања су извршена по 1 у срезовима: *брзопаланачком*, *мачванском*, *посаво-тамнавском*, *добричком*, *жичком* и *вароши Смедереву*.

Тешке телесне повреде извршене су: у срезу *качерском* 3, у срезу *крагујевачком* 2, у *вароши Враћи* 2, и по 1 у срезовима: *тамнавском*, *јабланичком*, *гружанском*, *жупском*, *параћинском*, *беличком*, *таковском*, *рачанском*, *драгачевском*, *трнавском*, *студеничком* и у *варошима*: *Крагујевцу* и *Смедереву*.

Паљевине су извршене: у срезу *бољевачком* 3, у срезу *грожанском* 2, у срезу *тамнавском* 2, у срезу *моравском* округа *пожаревачког* 2, у срезу *млавском* 2, у срезу *заглавском* 2 (1 пронађена), у срезу *добричком* 2, и по 1 у срезовима: *врачарском*, *космајском*, *власотиначком*, *лепеничком* (пронађена), *неготинском*, *ресавском*, *деспотовачком*, *алексиначком*, *нишком*, *бањском*, *јадранском*, *пожаревач-*

ком, хомољском, звишком, зајечарском, златиборском, пожешком, драгачевском (пронађена) и у вар. Ћуприји (пронађена).

Вредност свих ових паљевина износи око 9.300 динара.

Опасне крађе извршене су: у срезу ресавском 9, у срезу параћинском 8 (5 пронађене), у Београду 7 (2 пронађене), у срезу колубарском округа ваљевског 7 (3 пронађене), у срезу лепеничком 6 (3 пронађене), у срезу моравском округа пожаревачког 6 (2 пронађене), у срезу пчињском 5 (1 пронађена), у срезу подгорском 4 (1 пронађ.), у срезу посавском округа ваљевског 4 (1 пронађена), у срезу деспотовачком 4 (2 пронађене), у срезу жичком 4 (1 пронађена), у срезу пожаревачком 4 (2 пронађене), у срезу ваљевском 3 (2 пронађене), у срезу неготинском 3, у срезу мачванском 3 (2 пронађене), у срезу подунавском 3 (све пронађене), у срезу јасеничком округа смедеревског 3 (све пронађ.), у срезу космајском 3, у срезу тамнавском 2, у срезу трстеничком 2, у срезу бањском 2 (обе пронађене), у срезу јадранском 2, у срезу посаво-тамнавском 2 (1 пронађена), у срезу млавском 2 (1 пронађена), у срезу хомољском 2 (1 пронађена), у срезу звишком 2, у срезу орашком 2 (обе пронађене), у срезу бољевачком 2, у срезу заглавском 2, у срезу пригорском 2, у срезу пожешком 2 (обе пронађ.), у варошима: Врању 2, у Пожаревцу 2 и по 1 срезovima: колубарском округа београдског (пронађена), посавском округа београдског, власотиначком, пољаничком, крагујевачком (пронађена), јасеничком округа крагујевачког (пронађена), крајинском, поречком, жулском (пронађена), ражањском, сврљичком, лужничком, азбуковачком (пронађена), рађевском, ачер-

ском (пронађена), зајечарском, ариљском, моравичком (пронађена), тринавском (пронађена), драгачевском (пронађена) и у варошима: Ћуприји, Пироту (пронађена), Смедереву и Прокупљу (пронађена).

Вредност свих ових крађа износи око 42.500 динара.

Злонамерних поништаја туђих ствари било је: у срезу ражањском 3, у срезу подунавском 3, у срезу жулском 2, у срезу заглавском 2, и по 1 у срезovima: лепеничком, ресавском, деспотовачком, хомољском, орашком, зајечарском и у вароши Ћуприји.

Вредност уништених ствари износи око 16.300 динара.

Поред изложених дела у току месеца априла извршено је још у Србији и 25 самоубиства и то: у срезу голубачком 2, у варошима: Београду 2, у Ваљево 2, и по 1 у срезovima: подгорском, пчињском, власотиначком, копаоничком, расинском, левачком, нишком, нишавском, мачванском, посаво-тамнавском, млавском, хомољском, љубињском, бољевачком, прокупачком, жичком, моравичком и у варошима: Врању и Смедереву.

Ова самоубиства извршена су: *вешањем* 10, *ватреним оруђем* 8, *тровањем* 3, *дављењем у води* 3, *оштрим оруђем* 1. Узроци њиховом извршењу леже: у болести за 10 случајева, у душевном растројству за 5, у честољубљу за 1, у жалости за 1, у рђавом материјалном стању за 1, а за 7 случајева узроци су *непознати*.

Погушај самоубиства извршен је у срезу јасеничком округа смедеревског, дављењем у води, узрок непознат.

Општи преглед до сада изложених дела овакав је:

Текући број	О К Р У З И	Убиства	Детогоубства	Нехотична убиства	Покушаји убиства	Разбојништва	Силовања	Тешке телесне повреде	Паљевине	Опасне крађе	Злонамерни поништаји туђих ствари	Самоубиства	Покушаји самоубиства
1	Округ београдски	5	—	—	—	1	—	—	4	5	—	—	—
2	« ваљевски	1	1	—	1	1	—	1	2	20	—	3	—
3	« врањски	6	1	—	5	—	—	3	1	9	—	3	—
4	« крагујевачки	5	—	1	1	1	—	5	1	8	1	—	—
5	« крајински	—	—	—	—	—	1	—	1	5	—	—	—
6	« крушевачки	4	1	—	1	—	—	1	—	4	5	2	—
7	« моравски	4	—	1	2	—	—	2	3	22	3	1	—
8	« нишки	1	1	—	1	—	—	—	3	3	—	1	—
9	« пиротски	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—
10	« подрински	1	—	—	1	1	2	—	1	9	—	2	—
11	« пожаревачки	2	—	—	5	2	—	—	7	18	1	4	—
12	« руднички	1	—	—	1	—	—	4	—	1	—	1	—
13	« смедеревски	—	1	—	1	—	1	1	—	9	4	1	1
14	« тимочки	4	—	—	1	—	—	—	6	5	3	1	—
15	« топаљички	4	—	—	6	—	1	—	2	1	—	1	—
16	« ужички	1	—	—	—	—	—	1	2	5	—	—	—
17	« чачански	—	—	—	2	—	1	3	1	7	—	2	—
18	Управа града Београда	—	—	—	1	2	—	—	—	7	—	2	—
	Свега:	39	5	2	29	8	6	21	34	140	17	25	1

Из канцеларије Антропометријско-Полицијског Одељења Министарства Унутрашњих Дела, 25. маја 1910. године АБр. 1115. у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

О ПРОДАЈИ ЗА ИЗВРШЕЊЕ ОДЛУКА СУДСКИХ

(НАСТАВАК)

Али, у случају продаје више добара, извршна власт је дужна, у протоколу лицитације (§ 488.), означити како је, с погледом на § 482., вршена продаја, на име: да ли су сва добра укупно продата или свако за се. Јер, да би се могла ценити правилност рада извршног органа на дан лицитације, ако би против тога рада била изјављена жалба, мора се претходно знати да ли је била само једна или је било више продаја. То значење омогућава, дакле, овде контролу судске власти над влашћу извршном, и ако тога значења нема, онда би и та контрола била немогућа. Стога би јавна продаја, у чијем протоколу лицитације не би овога значења било, била неуредна, и, на жалбу заинтересованих, суд би такву продају морао уништити. Како би је могао одобрити, када се не зна да ли је она уредно свршена, а не зна се стога што се из протокола лицитације то не види? И када је тако, онда је боље узети да продаја није правилно извршена, учинити, другим речима, претпоставку у корист оног који се жали, оног који се појављује као оштећен том продајом. Дакле, овде се поступа као и у кривичном праву, у коме се, у случају сумње, чине претпоставке у корист оптуженог, или као код тумачења уговора, где се нејасне клаузуле интерпретирају пре у корист онога против кога су оне управљене него у корист стипуланта.¹⁾

Отуда је Смедеревски Првостепени Суд поступио правилно, када је, својим решењем од 16. Јануара 1904. год. бр. 25339., поништио једну јавну продају са мотивацијом из које ми видимо овај пасус: „Из протокола лицитације ове продаје види се, да није означено, како је вршена ова продаја т. ј. да ли свих парцела уједно или сваке за се, што је требало означити према § 482. грађ. суд. пост...“²⁾ Исти Суд вели даље: „....., јер да је то учињено, знало би се, да ли корист једног или другог, осуђеног или овога поверилаца, — тражи, да се продаје имаће целокупно или сваки комад за се.....“, из чега би се дало извести да би, по Смедеревском Првостепеном Суду, и судска власт могла ценити ону „ползу осуђеног или његових поверилаца“ — из § 482., па, према тој оцени, евентуално продају уништити, ако је извршна власт сва пописана добра уједно односно свако за се продавала, нахођење које, као што смо и горе казали, не би закону одговарало.

Тај факат да, у протоколу лицитације, није тачно означено, на који је начин извршна власт применила § 482. може да буде узрок да се, при продаји, учине неправилности, као што се то лепо види

¹⁾ В. Lacantinerie, *Precis de droit civil*, t. II. p. 637. L. 38, § 18, *de Verb oblig.*: „In stipulationibus cum quaeritur quid actum sit, verba contra stipulatorem interpretanda sunt.“

²⁾ С. Јавић, *op. cit.*, *Полицијски Гласник*, год. 1904., број од 19. Септембра, стр. 287..

из истог решења. Смедеревскога Суда, где се вели овако: „Сам тај факт оваког начина продаје дао је маха и повреди прописа § 481. грађ. суд. пост., јер и ако је продајато пет парцела, извршилац продаје само је код првог имања у списку ставио „теслим“ а међутим уступио целокупно имање не забележивши ни потребне и обвезне речи „*први други и трећи пут*“, као што се то по наведеном законском пропису тражи.“¹⁾

Осим овога поставља се, у случају §-а 482., и то питање: да ли, у случају да су поједина добра продавата засебно, треба, ако би било жалбе против продаје, сваку од тих продаја ценити одвојено, тако да се може десити да се нека од тих продаја, као правилна, одобри, док ће се друга, као неуредна, уништити; или се, пак, морају, напротив, све те продаје сматрати као једна целина, као једна продаја, из чега би излазила та последица да би се све те посебне продаје укупно било одобриле било понишtile?

Код овога питања пракса Касационога Суда није утврђена. Тако имамо, најпре, решење тога Суда од 28. Августа 1880. год., бр. 3301 у коме стоји ово: „Као што се из протокола лицитације види имање тужиочево није продато све у једно, већ продат је сваки комад за себе. Према томе *продаја сваког парцела за себе, чини засебну јасну продају, стога је суд требао да цени продају сваког парцела за себе, а не да уништи, коју нађе за неуредну и не да због једне продаје, која није уредно извршена, уништава и остале продаје целог имања.*“²⁾ У истом је смислу и решење Касационога Суда од 10. Маја 1880. год., бр. 10. 471.³⁾ Противно овој јуриспруденцији имамо решење Касационога Суда од 18. Марта 1903. год., бр. 1582., из кога видимо овај пасус: „Јавна продаја неуредна је, кад је ма у ком делу неправилно извршена, и према томе суд ни једним законским прописом није овлашћен, да продају имања цени и да је за извесна имања оснажава а за друго ништи, већ, кад нађе, да је при којој продаји ма у ком делу исте, повређен пропис § 501. грађ. пост. мора продају у целисти поништити. Према овоме суд је и у даном случају имао тако да поступи, а не, да за извесно имање продају снажи, а да друго ништи као што је учинио...“⁴⁾

Што се нас тиче, ми мислимо да овде треба правити једну разлику. Ако је реч о самој продаји, лицитирању, ми не видимо разлога да се цела продаја уништи, зато што би продаја једног од пописаних добара била неуредна (претпоставка је да су пописана добра засебно продавата). Свака лицитација се ту може, пошто је одвојено од других вршена, засебно ценити, нити су остале лицитације неуредне стога што је таква једна од њих. Ми са-

свим разумемо да се јавна продаја не може „цепати“, као што вели Касациони Суд у своме решењу од 18. Марта 1903. год., бр. 1582., ако је реч о формалностима које су опште свима пописаним добрима, као што је, н. пр., оглас продаје. Али, ако су све претходне формалности испуњене онако како то закон налаже, онда би било неосновано сву продајну радњу уништити само зато што су се, код лицитирања једног од пописаних добара, учиниле грешке због којих је продаја тога добра неуредна. Напротив, има само та једна лицитација да се поништи, а остале би остале у снази. У прилог оваквога схватања иде и то посматрање: да интерес друштвени, интерес који законодавац има у виду и заступа, није у томе да се правни послови међу појединцима обављени, или правне радње власти ниште, већ се, обрнуто, тај интерес састоји у одржавању у снази онога што је свршено. Уништај свршених правних трансакција или правних радњи власти јавља се као извештај друштвени поремећај који законодавцу, жељном мира и реда, не може бити симпатичан. Отуда се тај уништај и појављује као нешто изузетно, ненормално, због чега њему има места само тамо где га законодавац одобрава. Међутим, за горњи случај ми немамо ни једне законске одредбе која би нас упућивала на то да ми целу једну продају, која се састојала из више посебних лицитација, уништимо само зато што је једна од тих лицитација погрешно извршена.

Кад се закључује продаја која има за предмет више непокретних добара? Одговор на то питање није тежак, ако је, за продају свих добара, одређен само један дан. У том случају, продаја ни једног добра не може бити закључена пре четири часа по подне, онога дана за који је она одређена, а може се продаја свакога од њих закључити после тога момента. Питање је само ово: шта ће бити са добрима која се тога дана (до тренутка када после подне, престаје канцелариско време извршног органа) не продају? За тај случај имамо одредбу у другој половини §-а 480., где се вели: „Што се једног дана не прода, наставиће се следећег дана, но и тада не сме се свршити пре четири сата“. Истина, овде се може поставити питање: да ли се овај пропис не односи на случај када је, за продају, одређено више од једног дана, тако да се, само тада, продаја, продужена сутра дан, не сме закључити пре четири часа по подне, док би се она могла закључити, другог дана, и пре тога момента, ако је за продају био одређен само један дан? Ми мислимо да је цитирани став §-а 480. и сувише генерално редигован, да би се он смео тако уску тумачити, што ће рећи да, када продаја има за предмет више добара, продаја оних добара која се нису могла продати једног дана не може се, сутра дан, закључити пре четири часа, и ако је, продајним огласом, био само један дан за продају одређен. У осталом, пошто се у § 480. вели да продаја, невршена једног дана, „наставиће се следећег дана“, продаја се

може продужити и трећег дана и т. д., ако се другог дана не сврши, и, у том случају, продаја оног добра које је остало, н. пр., за трећи дан, не сме се свршити, тога дана, пре четири часа по подне.“⁴⁾

(НАСТАВИТЕ СЕ)

Ж. Периф

Границе између државне и среске самоуправне власти код нас с обзиром на садањи закон о уређењу округа и срезова

(СВРШЕТАК)

4. Ко би имао да задржи од извршења или да поништи незаконите одлуке среског одбора.

Ово питање садањи закон о уређењу округа и срезова није расправио. Однос између среског одбора, као среске самоуправне власти и среског начелника, као представника државне власти, није ни у колико обележен, нити су му границе постављене. Окружни начелник има права, да задржи од извршења сваку одлуку окружне скупштине и окружног одбора — чл. 14. и 113. закона — и према томе могло би се мислити, да и срески начелник има права да задржи од извршења сваку неправилну и незакониту одлуку среског одбора, тим пре, што му је законодавац дао право, да то чини са одлукама среске скупштине као већег тела — чл. 40. закона.

Ово је резонување погрешно у толико пре, што односи између окружног начелника и окружног одбора, даље између среског начелника и среске скупштине, нису они исти, који су између среског начелника и среског одбора. Окружни начелник није ни председник ни члан окружног одбора, нити према томе има права гласа при решавању, док на против срески начелник улази у састав среског одбора и као што смо из ранијег излагања видели, може се узети, да је и председник тога одбора.

Али у овоме је законодавац отишао далеко, кад је одлуке среског одбора оставио без надзора државне власти. Истина, да у састав тога одбора улази срески начелник или његов заступник, али шта он може са једним његовим гласом кад друга три члана могу бити противнога мишљења. Није овде реч о сукобу надлежности среског одбора са среским начелником о коме говори чл. 136. правила о пословном реду, и који се расправља код Државног Савета, јер је законодавац и код окр. одбора поред овлашћења, које је дао окружном начелнику, да може обуставити сваку неправилну

⁴⁾ Ми смо, тумачећи речи: „Што се једног дана не прода, наставиће се следећег дана, но и тада не сме се свршити пре четири часа“, у §-у 480., за случај продаје само једног добра, казали ово: „... скоро, управо, како изгледа, тај израз једино тумачио себи и садржи.“ Израз о коме се овде говори то је израз: „... наставиће се.“ Ипак, ако не друкчије, а оно по аналогији морамо узети да се §. 480. други став има применити и на горњи случај: када је одређено за продају више добара — и то у један дан — па се тога дана све та добра не продају.

¹⁾ С. Јавић, *op. cit.*, *Полицијски Гласник*, год. 1904., број од 19. Септембра, стр. 287..

²⁾ С. Јавић, *op. cit.*, *Полицијски Гласник*, год. 1904., број од 19. Септембра, стр. 287..

³⁾ С. Максимовић, *Нова Збирка начелних одлука одлежних и општих седница Касационог Суда*, Књига IV., стр. 77..

⁴⁾ С. Јавић, *op. cit.*, *Полицијски Гласник*, год. 1904., број од 19. Септембра, стр. 286..

и незакониту одлуку окружног одбора (чл. 113. закона) тако исто наредио, да се спорна питања о надлежности између окружног начелника и окружног одбора расправљају пред Државним Саветом (чл. 114. закона).

Овде је реч о томе, кад се и срески начелник и срески одбор сагласе и сложе у томе, да је то питање надлежан, да реши срески одбор, па га он реши својом већином противно одлуци среске скупштине или ком позитивном закону, или на начин на који то закон не допушта.

Како се у опште не може допустити, да власт захвата шири обим, него што је то законом одређено, излази, да срески начелник није властан, да задржава од извршења одлуке среског одбора. То нигде у закону не стоји, нити је прописано на који би се то начин имало да врши.

Пошто ово питање у закону није решено, то га треба првом изменом закона обухватити и прописати начин поступања при задржавању таквих одлука од извршења. Ово у толико пре, што је по гач. 2. чл. 6. закона о уређењу округа и срезова управним државним властима у округу и срезу, поред осталог главни задатак, да *мотре, да самоуправне власти у округу, срезу и општини раде у границама закона*, и сад, како ће се тај задатак вршити, кад државне власти не могу обустављати од извршења неправилне и незаконите одлуке, самоуправних власти? Ако се хтело, да систем среске самоуправе буде потпун, онда је то исто требало урадити и са окружном самоуправом, јер је ту надзор државне власти јачи, пошто окружни начелник има права да задржи од извршења сваку одлуку окружног одбора, која би била противна решењу окружне скупштине (чл. 113) или коме позитивном закону.

Чак, шта више природније би за самоуправни принцип изгледало, да срески начелник никако и не улази у састав среског одбора, јер он ту улази по положају, а не избором од стране среске скупштине, а да се у накнаду за то, између њега и среског одбора створи онакав исти однос у каквом односу стоји окружни начелник према окружном одбору.

Ни најмање неће вређати принцип среске самоуправе, ако би нпр. срески начелник задржао од извршења какву одлуку среског одбора, која не би одговарала решењу среске скупштине, или ком позитивном закону. По нашем мишљењу, а с обзиром на то, што је срески одбор управо извршни орган среске скупштине, он је из ње поникао, и срески начелник задржавајући од извршења одлуку среског одбора, тиме не чини ништа друго, него одржава у сили и важности решења среске скупштине, као већег самоуправног тела или одржавањем у сили позитивних закона, противно којима би биле доношене те одлуке, представља везу између самоуправе и државе као целине.¹⁾

Из свега досадањег излагања, а поред указаних нејасности и неодређености у

закону (питања под бр. 1, 2 и 3) које треба што пре прецизирати излази: да је садашњим законом погрешно одређена граница између среског начелника као државне и среског одбора као самоуправне власти. Тиме што срески начелник по положају улази у састав среског одбора, било то као председник по ранијем објасњењу, било као члан, повређен је самоуправни принцип, јер једно лице постаје члан једног самоуправног тела по сили закона, без питања среске скупштине, као надлежне да бира чланове тога тела. А да би пак то тело — срески одбор — радило у границама позитивних закона и овлашћења, које му је дала среска скупштина из које је оно управо и поникло, потребно је да буде према среском начелнику у истоме односу, као што је окружни начелник према окружном одбору (чл. 113), те да овај може одржавати у снази решења среске скупштине и важност позитивних закона и на тај начин представља везу између самоуправе и државе као целине, као што смо пре поменули.

5. Најзад имамо да расмотримо још једно питање, које је у закону прецизно расправљено, али чије би решења из обзира целиходности и практичности требало незнатно изменити.

По чл. 139. у вези са чл. 156. закона о уређењу округа и срезова, благајник ће чинити исплате само по упутницама, које издаје срески одбор. То значи, да се сваки издатак и ако за њ постоји у буџету нарочито одобрена позиција, може учинити тек онда кад то реши срески одбор. Овде је код среског одбора потпуно заступљен принцип самоуправе, но он има и своју незгодну страну, јер ма за какав ситни издатак, који не премаша суму од неколико динара, а који је хитан и мора да се учини, срески начелник мора да сазове срески одбор, у седницу ради решења по њему. Тако нпр. ветар подупа зими два прозора на среској згради у неком малом среском месту. Како се та оправка мора одмах извршити, по строгој интерпретацији закона, чланови среског одбора морају само због тога долазити често из најудаљенијих крајева среза у седницу, да реше предмет у вредности два динара, а тај долазак да стане среску касу 9 динара (дневница чланова).

Мислимо, да се нећемо огрешити јако о самоуправни принцип, ако предложимо у интересу целиходности и практичнијег и бржег рада, да наредбодавац по среском буџету за ситније издатке, рецимо до 20 динара, буде по овлашћењу среског одбора председник тога одбора или срески начелник.

Чед. Ал. Јевђенијевић
начелник среза ресавског

КРИМИНАЛНА ПОЛИЦИЈА

(НАСТАВАК)

Двадесет девета погрешка. — На два месеца после извршеног злочина, судски лекари Д-р Лебрун и Хејер Жилберт

поднели су истражном судији опширан и дефинитиван рапорт, у коме су формулисани ови закључци:

»1. Модрице око уста и по рукама мале Жане Ван Галк произведене су, по свој прилици, од самог детета у времену самртних мука.

2. Смрт је наступила услед загушења, произведеног материјама, које су приликом повраћања прошле кроз душник у плућа.

3. Стомак детињи садржавао је млеко и хлеб у стању потпуног варења; хлеб је био помешан са знатном количином путера.

4. Стомак је још садржавао и алкохола, у јачини од 50° (коњак или рум).

5. Одело жртве било је упрљано повраћеним материјама; на огртачу се налазило: жртвине косе, длаке од псета и мачке, као и длаке од плавих бркова.

6. Сечење ногу извршио је човек од заната, по свој прилици месар.

Из ових лекарских констатација излази, да је мала Жане Ван Галк била опијена; да ју је повраћање, које је због овога наступило, угушило, и да је смрт наступила — што се види из стања хране у стомаку — на три до четири часа после последњег оброка, који је био у 6 часова у вече.

Изложене констатације не можемо примити без извесних примедба и ове резерве:

1. На лицу леша палазе се мале модрице. Познато је, да су модрице обично резултат контузије. Такав случај овде, међутим, није могао бити, јер дете — изузев силовања — није било жртва насиља и бруталности. Откуда онда ове модрице? Треба ли усвојити мишљење судских лекара? Не мислимо тако. Ове модрице нису никако могле бити проузроковане од саме Жане. Девојчица је пала мртва пијана, загушена повраћањем, али није била у великој агонији, јер црте њеног лица нису изражавале ни борбу, ни страх, ни патњу, ни очајање. Шта више, четири мале модрице, које су се налазиле на лицу, биле су у истом реду и на једној истој, десној вертикалној линији. Да се дете само ударило у тешкој агонији, оно би, снажно и напредно као што је било, нанело себи више и озбиљнијих удараца; четири модрице не би биле овако правилне и, најзад, дете би се ударило са обе стране лица, а не само с једне. Ове површне модрице исто тако нису произлазиле ни од злочинца. Где им је онда порекло? Једино вероватно и логично објашњење ових модрица у овоме је: оне су постале пре, а не после детиње смрти. Ми усвајамо ово мишљење Д-р Ленера, који је прегледао леш и констатовао смрт одмах после налаaska пакета. Видећи, да се дете онесвестило, и да је пало услед повраћања, злочинац се трудио да га поврати, и с тога га је штапао по лицу: испод ока, по образу и по десном углу усана. Ове модрице на лицу, јасне, правилне, у правој линији и у подједнаком одстојању, подсећају на правилне и методичне притиске злочинчевих прстију. Што се тиче модрица на рукама, које нису биле опажене у моменту открића

¹⁾ Д-р Коста Кумануди, професор универзитета тако исто налази ову празнину у закону и мисли да би надзор државне власти требао да обухвати и ове одлуке. Админ. право стр. 245.

оне могу произлазити било услед ове исте злочинчеве радње, било услед акције сведока Ноела, који је јако стезао још врућу руку жртвину приликом отварања пакета у комесаријату. У сваком случају, објашњење судских лекара о природи ових модрица, само је проста, невероватна и неоснована хипотеза.

2. На огртачу је нађена коса жртвина; затим длаке од пса и мачке, као и длаке од плавих бркова. Ова констатација имала би вредности да је одмах учињена. Она је, у осталом, пре спадала у надлежност детектива, но у надлежност судских лекара. Објављена тек на два месеца по извршеном злочину, констатација ова није била ни од какве користи за оријентисање у истрази. На основу ње власт је дошла до закључка, да је Жанин завођач носио плаве бркове, и имао у стану пса и мачку. Због овога је, опет, нарочито окривљен човек из улице „Маџон“, јер је имао једну лепу мачку — ангору — и једног великог пса. Потребно је, међутим, сетити се, са колико је срамног небрежења пакет био отворен у комесаријату. У место да је ова операција извршена пажљиво и обазриво, пакет је, као што смо видели, био спуштен на прљав под, док је огртач био у рукама више лица. Према оваквом стању ствари, позно вештачење огртача, којим је обрисан прљав и нечист под, не може имати никакве вредности.

3. Одмах у почетку судски лекари били су мишљења, да је сечење ногу извршио „човек од заната“, т. ј. искусан лекар. У свом званичном рапорту они су признали ову заблуду, проширујући израз: „човек од заната“ и на месара. Ово њихово друго тврђење изгледа нам исто тако мало основано као и прво. Доцније ћемо доказати, на основу специјалног начина сечења леша и правилног и симетричног пресека ногу, да ово није извршио месар, већ лице које се занима другом врстом ручног рада.

4. Судски лекари најзад тврде, према стању растворене хране у стомаку, да је смрт Жанина наступила на три до четири сата после њеног последњег оброка. Како је овај оброк био у 6 часова, то је, према овоме, смрт наступила између 9 и 10 часова у вече. Ово је тврђење сумњиво, и не почива ни на каквој озбиљној основи. Дете је одведено око 7 часова и одвучено у један привремени став, у коме је, опијено, убрзо умрло у току повраћања. Њен завођач, страсан блудник, није, без сумње, чекао два пуна часа на своју жртву. У истини, смрт је наступила између осам и девет часова у вече, т. ј. на два до три, а не на три до четири часа после последњег оброка. Природа факата, као поузданих психолошких елемената, на које се можемо позвати, потврђује ово наше и обара мишљење судских лекара. Противречност ова, у осталом, без вредности је због ова два разлога: прво, што је немогуће супер-вештачење; друго, што се минимум времена смрти, који утврђују лекари, приближује максимуму времена које ми одређујемо. Ово, узгред буди речено, није прва заблуда наших судских лекара. Убрзо после злочина над малом Жаном, на обали Сене нађен је леш једне девојчице, за коју су они твр-

дили да је имала 10 до 12 год. Међутим, кад је утврђен идентитет овог леша, видело се, да је сирота девојчица — која се случајно удавила при повратку из школе у стан родитеља — имала тек 7 год. И кад се стручњаци овако грубо, за неколико година, варају у одређивању доба старости једног детета, лако је разумети да су били у стању да учине и једну много мању заблуду, свега у једном сату, приликом одређивања тренутка смрти према стању хране у стомаку.

* * *

Нећемо говорити о начинима на које је ова истрага вођена. Они се одликују пометеношћу, неразмишљеношћу, чудноватостју, понекад и глупостју, као што је н. пр. она дводневна трка ватрогасаца по крововима у циљу истраживања детињих ногу и ципела. Скуп свију полицијских операција доказује потпуно одсуство расуђивања, хладнокрвности и методе. У осталом ова, несумњиво тешка истрага, није могла бити ни довршена, пошто су прва и битна обавештења, на којима је почивала, била сасвим погрешна и лажна. На основу њих није било могуће, чак и са правилним резоновањем — само овде није био тај случај — доћи до правилног решења проблема. У место иницијативе, брзог одлучивања, тачног посматрања, прецизног анализисања и брзог извршења, ми, напротив, налазимо грубе заблуде, одсуство сваке разумне и смислене иницијативе, устезање, неодлучност, спорост и одсуство сваке логике и методе. Додајмо овоме још и примитивну и неоптуну организацију полиције у Брислу и његовим предграђима, па ћемо добити праву слику ствари: анархију и хаос у незнању и неспособности. Треба ли се онда чудити, што се Брисл сматрао у Брабанту као рај крадљиваца и убица, и што сви, мало необичнији злочинци, који се у њему изврше, остају увек некажњени, изузев оних, код којих су кривци на делу ухваћени, или чији се извршиоци сами пријављују власти. То никако није личност овог или оног чиновника коју овде нападамо, већ је то општи систем кога осуђујемо, и кога сви морају осудити, јер је рђав, грозан и опасан. У овом ће се с нама сложити, надамо се, све добре, часне и савесне судије, да би се дошло до читаве серије неопходних рефорама, које ћемо поменути у нашим закључцима.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I

Г. Гавр. Адамовић, полицијски писар, пита:

„Један бивши механџија из Паланке, дугује на име претплате на „Српске Новине“ за 1901. и 1902. год. дин. 40.

Кад је од истога покушана наплата ове дуговане претплате, он је изјавио, да ову претплату неће да положи пошто је

по закону застарело право на наплату исте.

Молим уредништво за објашњење:

1. Да ли право за наплату дуговане претплате на „Српске Новине“ застарело по § 928. д грађ. законика, као годишњи државни приход, и ако то стоји, онда од кад почиње застарелост.

2. Ако право на наплату овога не застарело онда, може ли се наплата извршити егзекутивним путем?“

— На ово питање одговарамо:

По уредби — наставленију — од 30. маја 1837. године (Зборник XXX стр. 192) тачка 4. кафеције и механџије дужне су држати „Српске Новине“.

По буџету државних прихода стр. 155. глава VII партија 31. под 2. од претплате ових новина предвиђа се годишњи приход у 80.000 динара.

Све дотле, докле ово државно потраживање не застари, оно се може наплаћивати, пошто се претходно донесе решење у смислу 465. т. 4. грађанског судског поступка.

Код овог државног потраживања није искључена застарелост ни једним законом, те се питање о застарелости претплате има нормирати по одредбама грађанског закона.

Како је ово годишње потраживање, то би, по мишљењу уредништва, застарелост била из тачке д § 928. грађ. закона, а почињала би крајем године за коју се претплата тражи; али Касациони Суд узима, за сва државна потраживања, застарелост из § 931. од шест година.

Према овоме, сваком дужнику, који не плати драговољно ову претплату, треба наредити решењем плаћање исте, с обзиром на застарелост из § 931. грађ. закона, па кад решење постане извршним, онда наплату извршити путем егзекуције.

II

Суд општине суботичке, актом својим Бр. 481, пита:

„Моли се уредништво за обавештење у првом наредном броју Полицијског Гласника о томе:

Ова општина по распореду бр. 6. за ову годину има 275 пореских глава, које су оптерећене поред остале порезе, и са личном порезом.

Тако исто, ова општина поред броја глава у првој тачки има и 27 домова — задруга, којима су старешине изумрле, те исте само што лични порез не плаћају, а порезу на имање па и бир свештенички плаћају, и према томе ова општина има 302 порез плаћајућих обвезника.

Према овоме:

1. Има ли деловођа овога суда право на плату 720 динара по чл. 118. зак. о општинама, пошто износи број пореских обвезника у овој општини преко 302.

2. Ако нема, онда како се рачунају они домови — задруге напред споменуте, кад деловођа и са њима исто онако има посла као и са пореским главама, само што им у распореду порезе бр. 6. не разрешује личну порезу, а друго им све врши?“

— На ово питање одговарамо:

У члановима 6. 7. 21. 29. 30. 32. 70. и 112. закона о општинама, као основица

за тамо побројане радње дужности или права, узети су пунолетни грађани или правни гласачи.

Од овога правила одступа се у члановима: 105. 117. и 118. истога закона, јер се ту као основица узимају пореске главе.

Како се под пореским главама, по општем схватању, узимају и они домови, где нема пунолетних грађана, па се чак од њих у смислу чл. 72. закона о непосредном порезу наплаћује на име личног пореза по 5 пара од сваког динара, то се има узети, да је у овом последњем случају, кад је реч о платама председника и деловођа, законодавац обухватао речима пореске главе и ове домове без пунолетних чланова.

Ако се тако не би узело, онда се не би нашло у опште разлога за оно одступање од правила постављеног у чл. 6. 7. и тако даље.

У осталом и по природи саме ствари треба и ове домове рачунати у пореске главе, о којима говоре чл. 105. 117. и 118. јер сви ти домови могу имати више правних послова у општини него поједини пунолетни чланови, а очигледно је, да је законодавац, везујући плату председника и деловође за број и количину пореских глава, имао пред очима и величину послова, што их ови органи морају имати.

У пореске главе не би се никако могли убројати они порески обвезници, који не живе у дотичној општини, него само ту имају имања и по распореду бр. 6. воде се као странци, јер је неоспорно, да они не чине састав пореских глава једне општине.

Према овоме, кад у тој општини има без странаца 302. порез плаћајућа обвезника, плата деловођи требала би бити 720 динара.

III

Г. Василије Х. Перић, свештеник из Криве Феје, пита:

„Моли се уредништво да ми да објашњења преко Полициског Гласника за следеће:

Нешто ми је из кривичног судског поступка као и из закона о општинама познато али нејасно: могу ли председник и деловођа бити при суђењу, кад постоји духовно сродство у другом степену т.ј. деловођа венчао као кум садањег свог председника, а доцније и крстио његову једну кћер?

Надам се да ће ми уредништво дати ово објашњење“.

— На ово питање одговарамо:

Чланом 71. закона о општинама регулисан је међусобни одношај сродства између одборника као и између њих и кметова.

Чланом, пак 89. истог закона, регулисан је одношај сродства између председника и кметова и ових последњих.

Ни у једној од тих законских одредаба не додирује се сродство између деловође и општинског председника и кметова.

Из овога се да извести једино тај закључак, да законодавац није ни узимао то сродство као препреку за заједнички рад ових.

Другчији се закључак не би могао извести ни из наређења § 53. и осталих грађанског судског поступка, ни из § 43. кр. суд. поступка, као ни из § 7. закона о судијама.

IV

Деловођа општине неготинске, пита: „Поједине одредбе у најновијим изменама и допунама у закону о општинама, изазвале су интересовање грађана, свију занимања.

Једно најважније питање које већину интересује, то је питање: *хоће ли општи наредни избори бити у прву недељу по „Св. Сави“ 1913. године или 1912 године,*

Први одељак чл. 75. закона гласи: „Изабрани одборници морају остати на својим положајима и вршити службу три године“.

Чл. 77. гласи: „Одборници се бирају на три године“.

Чл. 101. гласи: „Председник општине, потпредседник и кметови, бирају се на три године, а по истеку тога рока одређује се нови избор“.

Чл. 102. гласи: „Одборници изабрани на три године....“

Чл. 122. гласи: „Председници општинских судова, кметови и одборници остају на својим положајима, у смислу чл. 101. овог закона, три године.“

Трећи одељак чл. 181 в између осталог гласи:.... а избор ће им важити за период 1910—1912 године.

Из напред цитираних одредаба јасно је, да општинским управама, изабраним на прошлим општим изборима, траје мандат до краја 1912 године и да се наредни, општи избори, према чл. 174. закона, имају извршити у прву недељу по „Св. Сави“ 1913. године. Али, како је у овоме члану казано:.... *врше се редовно сваке треће године у прву недељу по „Св. Сави“*, многи налазе, да је ова одредба према осталим у контрадикцији и да 1912 није закључна, већ искључна у периоду, те се и наредни, општи избори имају извршити у прву недељу по „Св. Сави“ 1912 године.

Ма да сам противан овоме мишљењу, јер налазим да речи „сваке треће“ не треба разумети календарске године и да се наредни избори имају извршити 1913. године, ја Вам се у општем интересу обраћам с молбом, да о овоме питању изнесете Ваше мишљење.“

— На ово питање одговарамо:

И уредништво налази, да члан 174. закона о општинама не говори о календарској години, него о трогодишњем периоду, за које време кметови и одборници остају на дужности према наређењима чланова: 77. 101. 102. и 122. понутог закона.

Тако ваља разумети и одредбу чл. 181. в. која говори о периоду 1910—12. године.

Јер ако би се узело да је реч о календарској години, онда изборни период не би био од три него од две године, а то би било у сукобу са јасним наређењима поменутих законских одредаба.

ПОУКЕ И УПУТИ

За деобу задружног имања између задругара, кад ови неће да остану у заједници, апсолутно је надлежан изабрани суд, и полицијска власт, и без сагласија парничара, дужна је овај одмах саставити за оно имање, за које је утврђено да је задружно, а за остало тек онда, кад слабија страна, упућена на спор, код суда докаже, да је задружно.

Јован С., трговац из Врања, обратио се начелству округа врањског молбом, у којој је навео, да је извршном пресудом врањског првост. суда од 11. децембра 1907. године Бр. 21.250, оглашен његов брат Таса за његовог задругара од 1890. год. до пресуђења; али како због свађе не може даље са њим у заједници да живи, то је молио начелство, да у смислу § 434. грађанског суд. пост. састави изабрани суд, који ће, у смислу поменуте пресуде, извршити деобу. Са своје стране именован је судије.

Саслушан по овоме Таса, изјавио је, да је ово тражење брата му непотпуно, јер није побројао имање и остало, што би било предмет деобе.

По одлуци начелства, молилац Јован накнадно је именован сву имовину, чију деобу тражи, али је пуномоћник његовог брата на то изјавио, да не пристаје на деобу, јер он није именован сву покретну и непокретну имовину.

Начелство окр. врањског нашло је, да по § 496. грађанског закона, наследници, ако се сложе, могу делити своју имовину, који случај овде није — и да се по §§ 433, 434. и 436. грађ. суд. пост. изабрани суд може саставити, ако има тачно одређен предмет, који битни услови овде нису испуњени, па је с тога решењем од 19. јуна 1909. год. № 8658, одлучило, да се молилац Јован у року од 15 дана, од дана извршности решења, обрати надлежном суду и тамо тражи, да суд нагна Тасу на деобу и да нареди, да је изабрани суд изврши по § 434. грађ. суд. пост., па такву одлуку, којом ће деоба бити наређена, поднесе начелству на извршење.

Решење ово оснажио је и Министар Унутрашњих Дела својим решењем од 20. јула 1909. год. П№ 14138.

По изјављеној жалби, Државни Савет нашао је, да ожалбено решење Министрову не одговара закону из ових разлога:

Из извршне пресуде врањског првостепеност. суда и њених разлога од 11. децембра 1907. год. № 21280., по спору Тасе С. противу жалитеља Јована, за утврђење задружног односа, види се, да је Таса оглашен за задругара Јовановог почев од 1890. године у трговачкој радњи и имању (које у пресуди није поименце означено) и у имању, које су од оца пок. Сотира 1899 год. наследили.

За деобу задружног имања између задругара, по тач. 5. § 434. грађ. суд. пост., као и за остале спорове побројане у томе §., увек је надлежан за суђење изабрани суд. То је апсолутна надлежност и не тражи се сагласије парничара да им суди изабрани суд. Они имају само да се сложе, или да се неоспорним доказима утврди,

о чему има избрани суд да суди и одмах бирају судије у смислу § 435. помен. поступка.

Сем те надлежности постоји и уговорна надлежност, кад се парничари, у смислу § 433. грађ. суд. пост., сагласе, да им какав спор расправи избрани суд, за који он није апсолутно надлежан. У томе случају они то утврђују писмено по § 436. помен. поступка, предају га полицијској власти ради састава избраног суда и бирају судије.

Као што се даље из акта види, извршним решењем начелства од 31. јануара 1907. год. Бр. 19874., које је донесено по примедбама Државног Савета од 19. децембра 1906. год. Бр. 8619, и Министра Унутрашњих дела од 23. децембра исте године ПБр. 26606, одлучено је: да се за деобу имања, које су Таса и Јован наследили по судском тестаменту од свога оца цок. С., састави избрани суд; а за право на деобу трговачке радње упућен је Таса на спор суду, који је и водио по гласу напред поменуте пресуде.

Питање о деоби тога наслеђеног имања, које је жалитељ Јован побројао у акту Бр. 3818., као што се види, изван спора је, и ту деобу, по предњем извршном решењу начелства, има да изврши избрани суд, који по захтеву Јована мора да се састави у смислу §§ 434., 435. и 437. грађ. суд. пост.

Сем тога имања, жалитељ Јован по акту Бр. 2976, 3818 и 5619., на основу судске пресуде, тражио је и деобу осталог задружног имања, као: мануфактурне радње са свима примањима и давањима, вина, ракије, жита, бачава и све покретности, која се у њиховом стану нађе, а не служи употреби појединих чланова породице: а тужени Таса захтевао је, да Јован покаже сву имаовину поименце, која има да се дели.

Како мора бити начисто изведено, о чему има избрани суд да суди, јер то је основа предметне надлежности његове, а жалитељ Јован није поименце означио сву покретност, која има да се дели, то је начелство требало, да позове Јована да то учини, не губећи при томе из вида ни оно непокретно имање, за које је, по решењу врањског првостепеног суда од 20. јануара 1909 год. Бр. 438. и од 2. марта исте године Бр. 3364. упућен на спор суду, да докаже, да је исто имање искључиво његово, а не задружно, ако је спор расправљен и утврђено, да је и то задружно имање. О томе и у опште о имању, које буде Јован показао као задружно, треба узети реч од туженог Тасе, па ако он буде тврдио и изнео, да извесна имања нису показана, која су по његовом тврђењу задружна и има да се деле, а Јован то оспори, — онда се о спорном имању има да упути на спор слабија страна, а за задружно имање, које није у спору, да се састави избрани суд за деобу.

Тако начелство није учинило, него је, на основу § 433. грађ. суд. пост. и § 496. грађанског закона, одбило жалитеља Јована од тражења састава избраног суда и упутило на спор суду, да туженог Тасу нагна на деобу, и да суд нареди, да је

избрани суд по § 434. помен. поступка изврши, па је то решење одобрио и Министар ожалбеним решењем.

Таква је радња противна закону. По § 492. грађан. закона наследницима — задругарима стоји на вољи да остану у заједници или да се поделе, а по § 496. истог закона, у вези са § 434. грађ. суд. пост., ако се сами не могу да поделе, деобу свагда врши избрани суд.

Деоба имања, које су парничари наследили од оца, као што је напред казано, изван спора је, јер о њој постоји извршно решење начелства од 31. јануара 1907 год. Бр. 19874. за састав избраног суда.

И за деобу осталог имања, за које се утврди да није у спору, тако исто апсолутно надлежан је по § 434 грађ. суд. пост. избрани суд, јер је пресудом судском утврђено задружно стање. Ту се не тражи пристанак парничара на избрани суд, као што је то случај за друге спорове, које по § 433. грађ. суд. пост., само по сагласију парничара, може да суди избрани суд.

Са наведенога ни начелство ни Министар, који је решење начелства одобрио, нису могли по закону упућивати жалитеља Јована на спор, да туженог Тасу нагна на избрани суд за деобу задружног имања, које је изван спора, и за коју је апсолутно надлежан избрани суд.

Министар Унутрашњих Дела писмом од 15. марта 1910 године ПБр. 4644. известио је Државни Савет, да се са предњим посматрањем саветским слаже, и да ће у смислу истога издати жалиоцу друго решење.

Одлука Државног Савета од 19. марта 1910 год. Бр. 2333.

Државни Савет надлежан је да решава и о одлукама, које по чл. 57. закона о општинама доносе варошки односно сеоски састанци, а тичу се размене и отуђења варошког односно сеоског непокретног имања, или задужења вароши или села за чисто њихове потребе.

Збор сељана села В... на дан 17. јануара 1910. год. донео је одлуку, да се од утрине сеоске да бесплатно у својину Илији С., из Б..., 0-05 ха ради подизања зграде за становање.

III. Одсек Државног Савета нашао је, да Државни Савет, према прописима закона о општинама, није надлежан да решава о одлукама, које доносе сеоски састанци о отуђењу сеоске утрине, па је с тога поднео Савету извештај, да се акта врате нерасмотрена.

Државни Савет на свом састанку од 16. марта 1910. год. Бр. 2019, нашао је, да је, према пропису чл. 57. у вези са чл. 33. тач. 3. и 9. закона о општинама, Савет надлежан да решава и о одлукама, које доносе сеоски састанци о отуђењу својих сеоских имања, па је, према томе, предмет понова упутио дотичном Одсеку, да узме у оцену саму ствар.

Према овој одлуци, III. Одсек Државног Савета узео је понова у разматрање и

решавање горњу одлуку сеоског састанка, па је нашао, да је треба одобрити.

Државни Савет, усвојивши извештај свог Одсека на основу чл. 57. у вези чл. 33. закона о општинама, одлуком од 19. марта 1910. год. Бр. 2322, одобрио је поменућу одлуку сеоског састанка.

Јос. К. Ст.

Мишљење опште седнице Касационог Суда од 4. маја 1910. Бр. 5494.

Продаја пресних, неизрађених опанака, иреко трговаца, не само није забрањена, него за ту продају у опште није потребно никакво нарочито одобрење, па, дакле, продавци трговци за ову продају не могу се ни казнити по § 373 а казн. законика.

Господин Министар Правде писмом својим од 25. априла 1910. г. Бр. 6120, а услед захтева Господ. Министра Народне Привреде, тражио је, да му Касациони Суд да своје мишљење о томе:

„да ли је по § 83. Уредбе о снажма трговцима допуштена продаја пресних, неизрађених опанака, или се она има заштитити, па и казнити, по § 373. а казненог закона“.

Поводом овога захтева Касациони Суд на основу тач. 2. § 16. закона о своме устројству у општој седници својој проучио је ово питање и поменућу снажску уредбу, па је нашао:

„Забрана отварања дућана, заната и у опште ма какве друге радње у смислу § 373 а казненог законика претпоставља, као што се види из самога текста овога закона, да је за исте послове потребно претходно одобрење надлежне власти, па да тога одобрења нема.“

„Међутим пропис § 83. снажске Уредбе од 14. августа 1847. г. ВБр. 1269. 36. IV стр. 41 и његов додаток од 29. јануара 1849. 36. V. стр. 2. тач. 3. говори само о томе, које од израђених послова наших мајстора могу трговци у својим дућанима продавати, *по предварителном одобрењу полицијске власти*“, како се то каже у тачки 3. поменутог додатка ка овој уредби.

Овим прописом, дакле, није наређено да трговци не могу у својим дућанима држати и продавати пресне, неизрађене опанке, нити има прописа да је за продају тога потребно какво нарочито одобрење, те да би се без тога одобрења могла забранити, а у поновљеном случају и казнити.

Шта више по § 81. снажске уредбе, који је измењен додатком од 29. јануара 1849. год., трговац може у своје дућану држати и продавати: „како оне еспане, с којима је трговати учио, тако уз ове оне с којима мисли да ће моћи трговати“, а да за то не мора тражити одобрење снажа оне побочне трговине, јер је § 85 уредбе укинут, наравно сем случаја § 83 уредбе за урађене послове“, које би трговци од наших мајстора ради продаје узимали.

Као што се, дакле, види ова забрана трговцима продаје урађених послова наших мајстора, и претходно одобрење надлежне власти за ту продају прописани су ради заштите самих појединих трго-

Т Р А Ж Е С Е

Јохан Мудрак, аустро-угарски војни бегунац, коме је одређено Ваљево за стално место становања, отумарао је незнано куд. Он је по занимању шлосер. — Акт начелства округа ваљевског Бр. 6606.

Милутин, син **Димитрија Тодосијевића**, из Прахова, отумарао је од своје куће. Он је стар 13 година, стаса малог, смеђ, очију плавих, на левој руци нема два прста, на глави има две белуге од опекотине, у одећу грађанском. — Денеша начелника среза неготињског Бр. 6497.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

У 19. броју овога листа изнели смо, да је у шуми села Липовице, у срезу деспотовачком, нађена једна женска, која или неће да говори или је мутава, те се није могло сазнати која је и одакле је.

После овога јављено је уредништву, да се начелству пријавио Миладин Павловић, из Товдина у срезу млавском, округа пожаревачког, тврдећи да је то његова сестра Милка, те је

спроведена начелнику среском да се на лицу места провери тачност изјаве Миладинове.

Тамо се, међутим, утврдило, да она није сестра Миладинова, јер је његова сестра пронађена у В. Градишту.

Непозната женска враћена је опет начелству моравском, и сада треба пронаћи која је и одакле је.

Како се то не може сазнати од ње никојом начином, то износимо њену слику и позивамо

свакога онога, који би је познао, да о томе извести или начелство моравско, с позивом на његов акт Бр. 5929, или ово уредништво.

Ова женска је стара око 20 година, средњег раста, добро развијена, очију плавих, лица смеђег.

Од одећа има на себи: две сукње од плавог порхета, две нове ципане блузе, једну црну вунену мараму, једну црну кецељу и поцепане кожне пануче.

Око врата има један ланчић од црне жице, на коме су навијани црни мерпани и један крстић од црног плеха, на коме је насликано Христово распеће.

У Х В А Ћ Е Н И

Крста Манчић, калфа берберски, чију смо потерницу донели у 18. броју ухваћен је и спроведен начелнику среза белопаланачког, који га је тражио расписом Бр. 6011.

Деспот Мијушковић, који је прошле године побегао из притвора начелника среза левачког, а чију смо потерницу донели у 22. броју од прошле године ухваћен је.

МАНГУП СТОКА

У општини смедеревској налази се једна мангуп кобила, матора 3 године, длаке мрко-доратасте на челу цветаста. — Акт начелства округа смедеревског Бр. 3703.

У реону општине криворечке нађене су три мангуп кобила. Једна длаке зелене, друга длаке доратасте а трећа длаке врапе. Све три маторе 4—5 година. — Денеша начелника среза копаоничког Бр. 4217.

К Р А Ћ Е С Т О К Е

Ноћу између 20. и 21. овог месеца, непознати крађивци украли су Љубомиру Митровићу, из Котешнице, једног коња старог 7 година, високог 155 см. длаке мрко-доратасте, на челу цветастог. — Денеша начелника среза ваљевског Бр. 8537.

Младену Милановићу, из Јарушице, украдена је кобила са женским ждребетом. Кобила је матора 10 година, алатаста, без рована. Ждребе је маторо 2 месеца, жуто цветасто у обе задње ноге путасто. — Денеша начелника среза лепеничког Бр. 11510.

Ноћу између 13. и 14. овог месеца, непознати крађивац украо је Драгутину Праћићу, млинару из Г. Милановца, једну кобилу, матору 8 година, цветасту, длаке доратасте, на прима рававу од ама, високу 151 см. са жигом положено «К — 11». — Денеша начелства округа рудничког Бр. 2910.

Непознати крађивац украо је Марку Јанковићу, из Брњице, једну кобилу длаке доратасте, матору 4 године и мисасту. — Денеша начелника среза голубачког Бр. 3503.

Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ове крађе и крађивце.

вина и заната, јер је „полицајна власт“ по допуни § 83. еснаске уредбе с погледом на те интересе овлашћена, да трговцима продају тих урађених послова допусти или забрани. Па како пресни опанци не спадају ни у какву врсту занатских израда, јер то у ствари и нису никакви опанци него само делови исечене коже, и како је њихова употреба у опште допуштена, то се на њихову продају не односе напред поменути прописи ни о одобрењу ни о забрани.

Са наведених разлога, Касациони Суд је мишљења:

„да продаја пресних, неизрађених опанака, преко трговаца, не само није забрањена него да за ту продају у опште није потребно никакво нарочито одобрење, па, дакле, да се продавци трговци за ову продају не могу ни казнити по § 373 а казненог законика“.

М. Л. Р.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

П О Т Е Р Е

Ђорђе Тодоровић, тежак из Јовца, који одговара за више крађа, налази се у бегству. Он је стар 28—30 година, сувољав, висок, у сељачком одећу. — Денеша начелника среза белничког Бр. 12155.

Препоручује се полицијским и општинским властима, да за овим побеглим лицем учине најживљу потеру, и у случају проваласка стражарно га упуте власти која је потерницу издала, с позивом на означене бројеве акта или денеша.

С К Р Е Ћ Е С Е П А Ж Њ А

Јулија, жена **Воје Поповића**, адв. приправника, за коју смо у прошлом броју јавили да је нестала, није до данас пронађена, с тога

износимо њену слику ради бржег и лакшег њеног тражења. Она је стара 19 година, добро развијена, смеђа. Од одећа имала је на себи: сукњу тевет, блузу плаву, чарапе црне и плитке ципеле.

ПРЕСТАЛА ПОТРЕБА

Станиша Видојковић, осуђеник пожаревачког казненог завода, чију смо слику и потерницу донели у прошлом броју, вратио је се сам у казни завод, те је престала потреба за његовим тражењем.